

UDENRIGSMINISTERIET

Udvalget for Videnskab og Teknologi
UVT alm. del - Bilag 53
Offentligt

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

21. november 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings grundnotat om forslag til Rådets beslutning om særprogrammet "Samarbejde" til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013), KOM(2005) 440 endelig – 2005/0185 (CNS).

Audun Toft

Grundnotat

Forslag til Rådets beslutning om særprogrammet "Samarbejde" til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)

Kom(2005) 440 endelig – (2005/0185 (CNS))

Resumé

Kommissionens forslag vedrørende tilrettelæggelsen af Fællesskabets forsknings-samarbejde inden for det syvende rammeprogram for forskning dækker perioden 2007-2013. Målsætningen for forslaget om syvende rammeprogram er at videreføre og styrke målsætningen fra det sjette rammeprogram om realiseringen af det europæiske forskningsrum samt at medvirke til, at EU bliver bedre til at udnytte sin videnbase, opnå teknologisk lederskab og øge synligheden omkring europæisk forskning. Rammeprogrammet foreslås opbygget over en struktur bestående af fire overordnede komponenter: "Samarbejde", "Idéer", "Mennesker" og "Kapacitet" samt et særprogram om de ikke-nukleare aktiviteter ved Det Fælles Forskningscenter.

Aktiviteterne i særprogrammet "Samarbejde" har til hensigt at understøtte forskningsprojekter og –netværk af høj kvalitet for at tiltrække forskere og investeringer fra Europa og hele verden for at styrke EU's industrielle grundlag og understøtte EU-politikkerne.

Forskningsaktiviteterne i særprogrammet "Samarbejde" er bygget op omkring ni temaer, der dækker hele spektret af forskningsaktiviteter, der foreslås gennemført i et tværnationalt samarbejde. Det drejer sig om følgende ni temaer: "Sundhed", "Fødevarer, landbrug og bioteknologi", "Informations- og kommunikationsteknologi", "Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi", "Energier", "Miljø (herunder klimaændringer)", "Transport (herunder luftfartsteknik)", "Samfundsvidenskab og humaniora" samt "Sikkerhed og rummet". Det samlede budget for særprogrammet er på 44.432 mio. EUR.

1. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 6. april 2005 sit forslag til syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013) og syvende rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2007-2011) med henblik på behandling og vedtagelse i løbet af 2006.

Der blev i forslaget til rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration fremlagt en struktur i form af fire særprogrammer – "Samarbejde", "Idéer", "Mennesker" og "Kapacitet" samt et særprogram om de ikke-nukleare aktiviteter ved Det Fælles Forskningscenter.

18. november 2005

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vtuv@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 60462

Dok-id 394355

Center for Analyse og Politik

Marie-Louise Mohr Jarlø

Telefon 3392 9711

Telefax 3312 4843

E-post mmj@vtu.dk

Forslagene til disse særprogrammer, herunder "Samarbejde", blev oversendt til Rådet den 28. september 2005. Forslagene er fremsat under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, afsnit XVIII, artikel 163-173, særlig artikel 166, stk. 3, angående rammeprogrammets iværksættelse ved hjælp af særprogrammer. Vedtagelse i Rådet sker ved kvalificeret flertal og i fællesbeslutningstagen med Europa-Parlamentet.

Et gennemgående træk ved særprogrammernes gennemførelse vil være, at mulighederne for aktioner på EU-plan til højnelse af forskningens kvalitet vil blive udnyttet fuldt ud, navnlig via EU-dækkende konkurrence samt uafhængige evalueringer af projektforslagene. Særprogrammernes gennemslagskraft vil blive forstærket ved sikring af komplementaritet med andre EU-politikker og – programmer, navnlig strukturfondene, uddannelsesprogrammerne og programmet for konkurrenceevne og innovation (CIP).

Kommissionen har ved udarbejdelsen af forslagene taget hensyn til synspunkter fra en række aktører, navnlig Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd. Endvidere er der taget hensyn til resultaterne af femårsevalueringen af rammeprogrammet (dele af 5. og 6. rammeprogram).

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

2. Forslagets indhold

Kommissionen foreslår, at beslutningen om særprogrammet "Samarbejde" tager udgangspunkt i otte artikler.

Artikel 1 fastsættes særprogrammets varighed til perioden 1. januar 2007 til 31. december 2013.

Artikel 2 angives de centrale elementer i særprogrammet, nemlig de ni temaer. Endvidere åbnes der mulighed for, at der udarbejdes supplerende programmer, f.eks. i henhold til traktatens artikel 168, 169 og 171.

Artikel 3 angiver bevillingsbehovet til at være 44.432 mio. EUR, hvoraf mindre end 6% afsættes til Kommissionens administrative udgifter.

Ifølge artikel 4 gennemføres alle forskningsaktiviteter under overholdelse af grundlæggende etiske principper. Der angives forskningsområder og -aktiviteter, hvortil der ikke kan opnås støtte under programmet.

Artikel 5 indeholder oplysninger om finansieringsordninger. Særprogrammet gennemføres i medfør af Reglerne for deltagelse og formidling.

Ifølge artikel 6 udarbejder Kommissionen et arbejdsprogram til gennemførelse af særprogrammet med en mere detaljeret redegørelse for målene og de videnskabelige og teknologiske prioriteringer. Af arbejdsprogrammet vil også fremgå, hvilke kriterier der vil ligge til grund for udvælgelse af projekter.

Ifølge artikel 7 er Kommissionen ansvarlig for særprogrammets gennemførelse. Procedurer for vedtagelse af arbejdsprogram og justering af budget er angivet.

Ifølge artikel 8 bistår Kommissionen af et udvalg bestående af repræsentanter fra medlemslandene, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

Følgende ni temaer er udvalgt som områder for EU's indsats:

- 1) Sundhed
- 2) Fødevarer, landbrug og bioteknologi
- 3) Informations- og kommunikationsteknologi
- 4) Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi
- 5) Energi
- 6) Miljø (inklusive klimaændringer)
- 7) Transport (inklusive luftfartsteknik)
- 8) Samfundsvidenskaber og humaniora
- 9) Sikkerhed og rummet.

Der vil blive taget behørigt hensyn til principperne om bæredygtig udvikling og ligestilling mellem kønnene. Også de etiske, sociale, juridiske og bredere kulturelle aspekter af den forskning, der gennemføres, vil blive inddraget.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Tværfaglig forskning og forskning på tværs af temaerne, herunder fælles indkaldelser af forslag

Der lægges i særprogrammet vægt på de prioriterede forskningsområder, som går på tværs af temaerne. Der tilskyndes til tværtematiske oplæg til forsknings- og teknologiemner af relevans for mere end ét tema. Dette kan bl.a. ske ved: Fællesindkaldelse af forslag for temaer, hvor forskningsemnerne er klart relevant for aktiviteter under to eller flere temaer, særlig vægt på tværfaglig forskning inden for aktiviteten "nye behov", inddragelse af eksternt rådgivning fra flere fagområder og eksperter med forskellig baggrund ved udarbejdelse af arbejdsprogrammerne, samordning med EU-politikker, for så vidt angår forskning af relevans for den politiske beslutningsproces.

Kommissionen sørger for samordning af temaerne i særprogrammet "Samarbejde", med temaer under andre særprogrammer, f.eks. "Forskningsinfrastruktur" i særprogrammet "Kapaciteter".

Tilpasning til ændrede behov og udnyttelse af nye muligheder

Med afsæt i de forskellige europæiske teknologiske platforme og disses strategiske forskningsdagsordner, sikres det, at temaerne er relevante for erhvervslivet.

De generelle forskningsbehov, der fremgår af de strategiske forskningsdagsordner, er i forvejen afspejlet i de foreslåede ni temaer i særprogrammet.

Man vil desuden sikre sig, at temaerne er relevante for formuleringen, gennemførelsen og evalueringen af EU-politikker og -lovgivning.

Under hvert temaer gennemføres der ved siden af disse aktiviteter specifikke aktioner med henblik på "nye behov", der sigter mod at afgrænse eller udforske nye videnskabelig og teknologiske muligheder samt "ufordudsete behov for

politisk beslutningsstøtte", med henblik på at kunne reagere smidigt på nye behov for forskning til støtte for politiske beslutninger.

Formidling og overførsel af viden og bredere deltagelse

For at styrke spredning og udnyttelse af EU-forskningens resultater ydes der støtte til formidling af viden og overførsel af forskningsresultater, også til politiske beslutningstagere inden for alle temaer¹.

Små og mellemstore virksomheders deltagelse

Der sættes på størst mulig deltagelse af små og mellemstore virksomheder (smv'er) på alle tematiske områder, bl.a. gennem bedre finansielle og administrative procedurer og større fleksibilitet i valg af egnede finansieringsordninger. Derudover tages der hensyn til smv'ers forskningsbehov og -potentiale ved fastlæggelse af temaerne og i arbejdsprogrammerne.

I særprogrammet "Kapacitet" indgår specifikke aktioner til støtte for forskning til fordel for smv'er eller smv-sammenslutninger, og aktiviteter med sigte på at fremme smv'ers deltagelse i rammeprogrammet kan generelt finansieres under programmet konkurrenceevne og innovation (CIP).

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Etiske aspekter

Gennemførelsen af programmet skal foregå under hensyn til grundlæggende etiske principper. Det sker på grundlag i Den europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og relevante FN-konventioner mv.

Det er en forudsætning for deltagelse i programmet, at national lovgivning skal overholdes ved deltagelse i EU-projekter.

Endelig henvises til, at der skal tages hensyn til indholdet af protokollen knyttet til EU-traktaten om dyrebeskyttelse og dyrevelfærd. EU-direktivet om beskyttelse af dyr, der anvendes ved dyreforsøg, finder ligeledes anvendelse.

Forskning i etiske spørgsmål i relation til videnskabelig og teknologisk udvikling er omhandlet under temaet "Forholdet mellem videnskab og samfund" i særprogrammet "Kapacitet".

Forskningssamarbejde

Forskningssamarbejde er selve kernen i EU's forskningsindsats, og hovedparten af støtten går også til dette formål. Sigtet er at starte forskningsprojekter og -netværk af høj kvalitet på hovedområderne for videnskabeligt fremskridt for at tiltrække forskere og investeringer fra Europa og hele verden for at styrke EU's industrielle grundlag og understøtte EU-politikkerne.

Fælles teknologiinitiativer

I nogle få tilfælde er et forsknings- og teknologisk udviklingsmål (FTU-mål) så omfattende, og ressourcebehovet så stort, at det berettiger til at etablere længerevarende offentlig-private partnerskaber i form af fælles

¹ I visse tilfælde kan der være begrænsninger vedrørende forskning under temaet "Sikkerhed" i overensstemmelse med reglerne for deltagelse og formidling.

teknologiinitiativer. Til disse initiativer, der hovedsagelig udspringer af de europæiske platformes arbejde og omfatter et enkelt eller få udvalgte aspekter af forskning på et bestemt område, kombineres investeringer fra den private sektor med national og europæisk finansiering, herunder tilskud fra rammeprogrammet og lån fra Den Europæiske Investeringsbank. Der træffes afgørelse om fælles teknologiinitiativer på grundlag af særskilte forslag (f.eks. med henvisning til traktatens artikel 171). Initiativerne udvælges på baggrund af en række kriterier som f.eks. hvor stor merværdien er ved en indsats på europæisk plan og hvor stærkt erhvervslivet har engageret sig med økonomiske og andre ressourcer.

Særlig opmærksomhed rettes mod den overordnede sammenhæng og samordning mellem fælles teknologiinitiativer og nationale programmer og projekter på samme område. Også smv'er vil blive tilskyndet til at deltage i relevant omfang.

Forslag til seks fælles teknologiinitiativer

De fælles teknologiinitiativer vedrører mange forskellige problemstillinger, hvorfor de dertil hørende strukturer må udformes individuelt. Der skal i hvert enkelt tilfælde findes en specifik struktur til at forestå implementeringen af den vedtagne forskningsdagsorden for det fælles teknologiinitiativ, samle de nødvendige offentlige og private investeringer og koordinere indsatsen på EU-plan. Kommissionen yder et tilskud til implementering af forskningsdagsordenen på grundlag af særskilte forslag (f.eks. med henvisning til artikel 171).

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Der vil kunne udvælges yderligere fælles teknologiinitiativer udover de nedennævnte seks, i henhold til de nævnte udvælgelseskriterier, hvorfor de relevante forslag kan forelægges senere under gennemførelse af syvende rammeprogram.

(i) Initiativ vedrørende innovative lægemidler

Formålet med et fælles teknologiinitiativ vedrørende innovative lægemidler er, at forbedre den europæiske farmaceutiske sektors konkurrenceevne gennem en samordnet tilgang til afhjælpning af de forskningsmæssige flaskehalse i lægemiddeludviklingsprocessen, afkortning af udviklingstiden af nye lægemidler og den tid, der medgår til klinisk afprøvning af nye lægemidler. Forskningen skal desuden tage sigte på uddannelsesmæssige mangler for at sikre, at Europa har de nødvendige kompetencer til at kunne omsætte forskningsresultater til fordel for patienterne.

(ii) Nanoelektronikteknologier 2020

Nanoelektronik er af stor strategisk betydning for europæisk konkurrenceevne, fordi dens produkter er væsentlige forudsætninger for innovation i andre sektorer (multimedier, telekommunikation, transport, sundhed, miljø, industriel forarbejdning, m.m.). Det kræver dog, at F&U og innovationsindsatsen struktureres bedre, optimeres og integreres i en større proces, der involverer alle de aktører, der er nødvendige for at opnå effektive resultater på dette felt.

(iii) Indlejrede computersystemer

Indlejrede computersystemer, dvs. den usynlige elektronik og softwaren, der forlener produkter og processer med intelligens, er af strategisk betydning for konkurrenceevnen i vigtige europæiske industrisektorer som f.eks. bilindustrien,

flyindustrien, forbrugerelektronik, telekommunikation, sundhedssystemer og fremstillingssektoren.

Det fælles teknologiinitiativ tager sigte på design, projektering, udvikling og udnyttelse af generelt anvendelige, interoperable og omkostningseffektive, men samtidig kraftige og sikre elektroniske systemer og softwaresystemer.

(iv) Initiativet vedrørende brint- og brændselsceller

Brint og brændselsceller er en energiteknologi, der kan medføre et paradigmeskift i produktionen og brugen af energi i Europa, fordi den rummer et enormt udviklingspotentiale i retning af en langsigtet, uafhængig og bæredygtig energiforsyning og kan give Europa et afgørende konkurrencemæssigt forspring. Omstillingen til en brintenergibaseret økonomi forudsætter imidlertid omfattende forskning og store investering i oprettelse af nye industrier, nye forsyningskæde-strukturer, ny infrastruktur og menneskelige ressourcer.

Formålet med det fælles teknologiinitiativ er at gennemføre et målrettet forsknings- og teknologiprogram for industriforskning og teknologisk udvikling og demonstration med henblik på en solid brint- og brændselscelleteknologi, der er så veludviklet, at den er klar til det kommercielle marked.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

(v) Luftfartsteknik og lufttransport

Europa er nødt til at være på forkant med udviklingen på vigtige teknologiområder, hvis det fremover vil have en bæredygtig, innovativ og konkurrencedygtig luftfartsteknik- og lufttransportindustri. Der er tale om FTU-intensive industrier, og den europæiske luftfartsteknik- og lufttransportindustri nuværende konkurrencedygtighed på verdensmarkederne er opbygget ved hjælp af ganske omfattende private forskningsinvesteringer (typisk 13-15 % af omsætningen) over adskillige tiår. I betragtning af de særlige forhold, der gør sig gældende for sektoren, vil ny udvikling og opdagelser i mange tilfælde afhænge af et effektivt samarbejde mellem den offentlige og private sektor. Der skal inden for initiativet bl.a. forskes i miljøvenlige og omkostningseffektive luftfartøjer ("grønne fly") og lufttrafikstyring i forbindelse med politikken for oprettelse af det fælles europæiske luftrum og SESAME-initiativet.

(vi) Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES)

Europa har brug for selvstændig kapacitet baseret på en europæisk standard for global overvågning.

GMES skal leve op til det politiske mandat, der er beskrevet i Rådets resolution om GMES efter topmødet i Göteborg i juni 2001, handlingsplanen for GMES fra februar 2004 og denne handlingsplans integrering i "vækstinitiativet" og "quick-start"-programmet fra det italienske formandskab i 2003.

GMES' fremtid afhænger af betydelige langsigtede investeringer fra både brugere og leverandører af infrastruktur. Det forudsætter at GMES kan fastholde et klart og konsekvent image, som let kan identificeres af brugere, offentlige myndigheder og industrien. Det vil – uafhængigt af GMES' specifikke applikationer – kræve et sæt accepterede standarder, valideringsmekanismer og politikker, og ansvaret herfor bør ligge ét enkelt sted.

Samordning af andre forskningsprogrammer end EU-programmer

Indsatsen på dette område vil hovedsagelig ske ved hjælp af to virkemidler: ERA-NET-systemet og EU-støtte til nationale forskningsprogrammer, der gennemføres i fællesskab (traktatens artikel 169). Aktionen kan anvendes til at styrke komplementariteten og synergien mellem rammeprogrammet og aktiviteterne i mellemstatslige strukturer som EUREKA, EIROforum og COST. Der ydes finansiel støtte til COST-programmets administrations- og samordningsaktiviteter.

ERA-NET-systemet videreudvikler og styrker samordning af national og regional forskning ved at yde støtte til nye ERA-NET og til at udbygge eksisterende ERA-NET i dybden og i bredden samt ved at yde tilskud til deltagere, der opretter en fælles fond med henblik på en fælles indkaldelse af forslag for deres respektive nationale og regionale programmer (ERA-NET+).

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Kommissionen foreslår, at der særskilt træffes afgørelse om fælles implementering af nationale forskningsprogrammer på grundlag af traktatens artikel 169. Kommissionen foreslår endvidere, at Fællesskabet yder finansiel støtte til initiativerne og deltager aktivt i gennemførelsen. Der er tale om følgende tre forslag:

Artikel 169-initiativ vedrørende Østersøforskning

Formålet er at lancere og implementere et fælles F&U-program, hvori flere nationale forskningsprogrammer indgår i området for havforskning og bæredygtighed i Østersøen.

Artikel 169-initiativ vedrørende "Længst muligt i eget hjem"

Et fælles F&U-program med sigtet "Længst muligt i eget hjem" skal forsøge at samle nationale forskningsaktiviteter for at afdække, hvordan IKT kan forbedre livskvaliteten for ældre og bidrage til, at de kan klare sig længere i eget hjem og omgivelser.

Artikel 169-initiativ vedrørende metrologi

Formålet er at lancere og implementere et sammenhængende fælles F&U-program for metrologi, hvori skal indgå en række nationale programmer. Det skal sætte Europa i stand til at imødekomme de voksende behov for avanceret metrologi som et værktøj for innovation og videnskabelig forskning og forskningspolitik.

Der kan undervejs i gennemførelsen af syvende rammeprogram blive tale om yderligere initiativer.

Internationalt samarbejde

Aktioner med henblik på internationalt forskningssamarbejde har to formål:

- 1) At støtte den europæiske konkurrenceevne gennem strategiske forskningspartnerskaber med tredjelands, herunder højt industrialiserede lande og vækstøkonomier, inden for videnskab og teknologi samt tilbud til de bedste tredjelandsforskere at arbejde i og med Europa.

- 2) At behandle tredjelandes særlige problemer eller problemer af global karakter i partnernes gensidige interesse og til deres gensidige fordel.

Internationalt forskningssamarbejde implementeres under det foreliggende særprogram under de enkelte temaer og på tværs af temaerne bl.a. ved, at alle aktiviteter under temaerne åbnes for forskere og forskningsinstitutioner fra alle samarbejdspartnerlande og de industrialiserede lande og ved, at der iværksættes specifikke samarbejdsaktioner under hvert tema med specielt sigte på tredjelande og områder, hvor der er en gensidig interesse i at samarbejde om bestemte emner².

Aktiviteterne gennemføres i samordning med aktionerne vedrørende internationalt samarbejde under særprogrammerne "Mennesker" og "Kapacitet".

Temaer

(1) Sundhed

Målet er at forbedre sundheden for europæiske borgere og styrke konkurrenceevnen for europæiske sundhedsrelaterede erhverv og virksomheder, samtidig med at også globale sundhedsspørgsmål tages op, herunder nye epidemier. Vægten vil blive lagt på implementeringsforskning (omsætning af grundlæggende opdagelser til kliniske anvendelser), udvikling og validering af nye behandlingsmetoder, metoder til sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse, diagnoseværktøjer og -teknologier samt bæredygtige og effektive sundhedssystemer.

Det er hensigten under temaet at yde støtte til en europæisk teknologiplatform for innovative lægemidler for at få løst problemet omkring de forskningsmæssige flaskehalse inden for udvikling af nye lægemidler.

To strategiske områder, nemlig børns sundhed og sundhedstilstanden hos de ældre i befolkningen vil blive taget op i forbindelse med de tre blokke af aktiviteter, der er nævnt nedenfor.

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- ***Bioteknologi, generiske værktøjer og teknologier på sundhedsområdet***, herunder højkapacitetsforskning, detektion, diagnose og overvågning, innovative behandlingsformer og indgreb samt forudsigelse af behandlingsmetoders egnethed, sikkerhed og effektivitet.
- ***Omsætning af forskning i sundhedsøjemed***, herunder integrering af biologiske data og processer, hjerneforskning, implementeringsforskning i udbredte infektionssygdomme samt implementeringsforskning i andre udbredte sygdomme.
- ***Optimering af sundhedsydelse til europæiske borgere***

² Jf. reglerne og deltagelse og formidling. Der kan gælde særlige regler for temaet "Sikkerhed".

Aktiviteten omfatter områder som bedre sundhedsfremmende indsats, omsætning af kliniske resultater til klinisk praksis og sundhedssystemernes kvalitet, solidaritet og bæredygtighed.

- **Internationalt samarbejde**

Internationalt samarbejde er særlig vigtigt for de forskningsområder, der vedrører globale sundhedsproblemer så som "Global HIV Vaccine Enterprise" og "Partnerskaber mellem de europæiske lande og udviklingslande vedrørende kliniske forsøg" (EDCTP).

(2) Fødevarer, landbrug og bioteknologi

Målet er at opbygge en europæisk *videnbaseret bioøkonomi* ved at bringe videnskab, industri og andre parter sammen, udnytte nye og opdukkende forskningsmuligheder til at imødegå sociale og økonomiske udfordringer såsom den stigende efterspørgsel efter sikrere og sundere fødevarer af høj kvalitet, der er fremstillet under hensyntagen til dyrevelfærd og de lokale landbrugsforhold, bæredygtig anvendelse og produktion af vedvarende bioressourcer, den voksende risiko for epizootiske zoonotiske sygdomme og fødevarer relaterede lidelser og truslen mod en bæredygtig og sikker landsbrugs- og fiskeriproduktion, navnlig som følge af klimændringerne.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- **Bæredygtig produktion og forvaltning af biologiske ressourcer fra land-, skov- og vandmiljø** omfattende bl.a. følgende: støtteforskning i de vigtigste langsigtede faktorer for bæredygtig produktion og forvaltning af biologiske ressourcer, større bæredygtighed og øget konkurrenceevne, optimering af den animalske produktion og dyrevelfærden samt tilvejebringelse af de nødvendige værktøjer til brug for politiske beslutningstagere.
- **"Fra bord til jord": fødevarer, sundhed og velvære** omfattende bl.a. følgende: viden om forbrugeradfærd, viden om kostfaktorer og -vaner, optimering af innovation i den europæisk fødevareindustri, garanti for sikkerheden og beskyttelse både af menneskers helbred og miljøet.
- **Biovidenskaber og bioteknologi til bæredygtige nonfood-produkter og -processer** omfattende følgende forskningsområder: Styrkelse af videngrundlaget og udvikling af avanceret teknologi til jord- eller havbaseret biomasseproduktion til anvendelsesformål inden for energi og industri.
- **Internationalt samarbejde**
Internationalt samarbejde af særlig interesse for udviklingslande vil få støtte under hensyntagen til FN's "Millenium Development Goals".

(3) Informations- og kommunikationsteknologi

Målet er at gøre europæisk industri mere konkurrencedygtig og sætte Europa i stand til at styre og forme den fremtidige udvikling inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT), så de samfundsmæssige og økonomiske behov

opfyldes. Aktiviteterne skal styrke Europas videnskabelige og teknologiske grundlang inden for IKT, sætte gang i innovation gennem brug af IKT og sikre, at fremskridt på IT-området hurtigt omsættes i fordele for Europas borgere, virksomheder, industri og myndigheder.

Blandt de prioriterede aktiviteter er emner, som bl.a. er baseret på arbejdet i europæiske teknologiplatforme. Der skal også sikres synergieffekter med beslægtede aktiviteter under andre særprogrammer.

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- **IKT-nøgleområder** omfattende bl.a. følgende: nanoelektronik, totaldækkende kommunikationsnet, indlejrede systemer, software, kognitive systemer samt simulation og "blandet virkelighed".

Perspektiver for IKT, der opstår ved at trække på andre videnskabelige og teknologisk discipliner, indgår i alle emner under IKT-temaet.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

- **Integrering af teknologier** omfattende bl.a. følgende områder: på personplan, i hjemmet, robotsystemer og intelligent infrastruktur.
- **Anvendelsesforskning** omfattende bl.a. følgende: IKT, der opfylder samfundsmæssige behov, IKT til at fremme indhold, kreativitet og personlig udvikling, IKT til støtte for virksomheder og erhvervsliv samt tillidsfremmende IKT.
- **Internationalt samarbejde**
Internationalt samarbejde med strategiske partnere vil blive støttet for at finde interoperable løsninger med store gensidige fordele. I kombination med temaet "Sundhed" tegnes der medlemskab af det internationale "Human Frontier Science Programme" (HFSP).

(4) Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi

Målet er at forbedre europæisk erhvervslivs konkurrenceevne og sikre omstillingen fra en ressourceintensiv til en videnintensiv industri ved at generere banebrydende viden til nye applikationer i grænseområdet mellem forskellige teknologier og discipliner.

Især de europæiske platforme kan bidrage markant til at imødekomme industriens behov og skabe den nødvendige komplementaritet via forskellige initiativer og støttede projekter samt støtten til fælles teknologiinitiativer.

Temaet har særlig relevans for smv'er på grund af deres specielle behov og betydning i udbredelsen og anvendelsen af teknologien.

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- **Nanovidenskab og nanoteknologi**
Fokus er rettet mod ny viden om atomers, molekylers og deres aggregationers interaktion med såvel naturlige som kunstige enheder.

Der fokuseres desuden på beslægtede problemstillinger og den samfundsmæssige kontekst samt accepten af nanoteknologi.

- **Materialer**

Forskningen under dette område skal fokusere på udvikling af nye videnbaserede materialer med "skræddersyede" egenskaber.

- **Ny produktionsteknologi**

Forskningen under dette område skal tage sigte på bl.a. følgende: Udvikling og validering af nye industrimodeller, adaptive produktionssystemer, netværksbaseret produktion, værktøjer til hurtig overførsel og integrering af ny teknologi samt udnyttelse af konvergens i nano-, bio og informationsteknologierne og kognitiv teknologi.

- **Integrering af teknologier til industrielle formål**

Forskningen inden for dette område skal fokusere på nye applikationer og nye, epokegørende løsninger på væsentlige problemstillinger samt på de FTU-behov, de forskellige europæiske teknologiplatforme har afdækket.

- **Internationalt samarbejde**

De specifikke aktioner kan f.eks. omfatte samarbejde omkring "Intelligent Manufacturing Systems" (IMS). Der ydes støtte til initiativer vedrørende koordinering og udveksling af forskningsdata, som kan bane vejen for en fælles forståelse for de lovgivningsmæssige aspekter og behov hos de politiske beslutningstagere i hele verden.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

(5) Energi

Målet er at ændre det nuværende energisystem, som bygger på fossile brændstoffer, til et mere bæredygtigt energisystem, som bygger på flere forskellige energikilder og energibærere. Kombineret med øget energieffektivitet med sigte på at finde en løsning på presserende problemer som forsyningssikkerhed og klimaændringer, samtidig med at den europæiske energisektors konkurrenceevne øges.

De strategiske forskningsdagsordner og formidlingsstrategier, som de europæiske teknologiplatforme har udviklet, er et vigtigt input til de prioriterede forskningsområder under dette tema.

Der ydes støtte til formidling af viden og overførsel af resultater, også til politiske beslutningstagere på alle områder for at styrke udbredelsen og udnyttelsen af den udførte forskning. Det skal ses som et supplement til aktionerne i forbindelse med afsnittet "Intelligent energi – Europa" i programmet for konkurrenceevne og innovation (CIP) for at støtte innovation og fjerne ikke-teknologiske hindringer for en bred markedsrettet udnyttelse af afprøvet energiteknologi.

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- ***Brint- og brændselsceller***
Den integrerede forsknings- og udnyttelsesstrategi, som den europæiske teknologiplatform for brint og brændselsceller har udviklet, danner grundlag for et strategisk og integreret program.
- ***El-produktion med vedvarende energi***
Dette område omhandler udvikling og demonstration af integrerende teknologier til el-produktion fra vedvarende energikilder.
- ***Brændstofproduktion ud fra vedvarende energikilder***
Dette område omhandler udvikling og demonstration af forbedret konverteringsteknologi til bæredygtig produktions- og forsyningskæder af faste, flydende og gasformige brændstoffer.
- ***Vedvarende energikilder til opvarmning og køling***
Dette område omhandler udvikling og demonstration af flere forskellige teknologier, der skal øge potentialet for opvarmning og køling med vedvarende energikilder.
- ***CO₂-opsamlings- og lagringsteknologi til el-produktion uden emissioner***
Det er vigtigt at få reduceret de fossile brændstoffers miljøskadelige virkninger ganske betydeligt ved hjælp af højeffektive el-produktionsanlæg med næsten nul-emission.
- ***Rene kulteknologier***
Der er et stort potentiale for yderligere effektivisering og nedbringelse af emissionerne af navnlig CO₂.
- ***Intelligente energinet***
En omfattende F&U-indsats med henblik på at gøre de europæiske el- og gassystemer og –net mere effektive, fleksible, sikre og pålidelige.
- ***Energieffektivitet og –besparelser***
Det enorme potentiale for energibesparelser og forbedring af energieffektiviteten skal udnyttes gennem optimering, validering og demonstration af nye koncepter og teknologier.
- ***Videngrundlag for energipolitiske beslutninger***
Udvikling af værktøjer, metoder og modeller til vurdering af de vigtigste økonomiske og sociale spørgsmål i forbindelse med energiteknologi.
- ***Internationalt samarbejde***
Specifikke aktioner skal understøtte strategiske, vigtige multilaterale samarbejdsinitiativer som f.eks. "International Partnership for Hydrogen Economy" (IPHE), "Carbon Sequestration Leadership Forum" (CSLF) og "Johannesburg Renewable Energy Coalition" (JREC).

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

(6) Miljø (herunder klimaændringer)

Målet er at fremme en bæredygtig forvaltning af det naturlige og det menneskeskabte miljø og dets ressourcer. Hovedvægten vil blive lagt på forudsigelse af ændringer i klimasystemet, det økologiske system og jord- og havsystemet og på værktøjer og teknologier til overvågning, forebyggelse og afbødning af miljøbelastninger og –risici, herunder sundhedsrisici, og til bevaring af det naturlige og det menneskeskabte miljø.

Et EU-dækkende samarbejde er påkrævet, fordi lande, regioner og byer slås med de samme miljøproblemer. Der er desuden behov for internationalt samarbejde for at få mere samlet viden og sikre en bedre forvaltning af miljøet på globalt plan. Forskningen under "Miljø" skal bidrage til opfyldelsen af EU's og medlemslandenes internationale forpligtelser som f.eks. FN's rammekonvention om klimaændringer, Kyoto- og Montreal-protokollerne og FN-konventionen om den biologiske mangfoldighed. Forskningen skal også bidrage til det mellemstatslige panel for klimaændringer, jordobservationsinitiativet (GEO) og den såkaldte "Millennium Ecosystem Assessment". Den skal desuden understøtte de forskningsbehov, der følger af eksisterende og ny EU-lovgivning og –politik.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Innovative miljøteknologier skal bidrage til at sikre bæredygtig udnyttelse af ressourcerne, lette tilpasningen til og afbøde virkningerne af klimaændringer og beskytte økosystemerne og det menneskeskabte miljø. Forskningen skal også skabe teknologiske udviklinger, der kan forbedre europæiske virksomheders – især smv'ers – position på markederne for bl.a. miljøteknologi. De europæiske teknologiplatforme for f.eks. vandforsyning og sanitære forhold, bæredygtig kemi, byggeri og skovbrug bekræfter, at der er behov for en indsats på EU-plan.

Samordningen af nationale programmer vil blive styrket gennem en udvidelse og uddybning af eksisterende ERA-NET til at omfatte miljøforskning, herunder gennemførelse i fællesskab af programmer for østersøforskning og nye ERA-NET.

Man vil være særligt opmærksom på at formidle EU-forskningsresultaterne og tilskynde de relevante slutbrugere, især de politiske beslutningstagere, til at udnytte dem.

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- **Klimaændringer, forurening og risici**, herunder Miljøbelastninger og klima, Miljø og sundhed, Naturkatastrofer.
- **Bæredygtig ressourceforvaltning**, herunder Bevaring og bæredygtig forvaltning af naturressourcer og menneskeskabte ressourcer og Udviklingen i havmiljøet.
- **Miljøteknologi**, herunder Miljøteknologi til bæredygtig forvaltning og bevaring af det naturlige og det menneskeskabte miljø, Teknologivurdering, -verifikation og –afprøvning.
- **Jordobservation og vurderingsværktøjer**, herunder Jordobservation (udvikling og integrering af det globale jordobservationssystem, GEOSS), Vurderingsværktøjer med henblik på bæredygtig udvikling.
- **Internationalt samarbejde**. F.eks. kan videnskabelige og teknologiske partnerskaber med udviklingslande bidrage til opfyldelsen af FN's

”Millennium Development Goals” på flere områder (f.eks. bringe tabet af miljøressourcer til ophør, sikre en bedre vandforvaltning og –forsyning og bedre sanitære forhold samt finde løsninger på miljøproblemer i forbindelse med urbanisering).

- **Aktiviteter til dækning af nye behov og uforudsete behov for politisk beslutningsstøtte** kan f.eks. dreje sig om samspillet mellem mennesker, økosystemer og biosfæren eller nye risici for naturlige, menneskeskabte eller teknologiske katastrofer eller kan vedrøre bæredygtighedsvurderinger af nye EU-politikker inden for miljø, søfart, standarder og regler.

(7) Transport (herunder luftfartsteknik)

Målet er at udnytte de teknologiske fremskridt til at udvikle integrerede, grønnere, mere intelligente og sikrere paneuropæiske transportsystemer til gavn for borgerne og samfundet som helhed. Det skal ske under hensyntagen til miljøet og naturressourcerne. Og den førende rolle, som de europæiske virksomheder har opnået på det globale marked, skal sikres og videreudvikles.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Transporttemaet skal omhandle nogle af de aktuelle udfordringer, som er beskrevet i hvidbogen om transport fra 2001 (Den europæiske transportpolitik frem til 2010 – Det svære valg).

Der anlægges en ny integreret tilgang, som kan skabe sammenhæng mellem alle transportformer, behandle de samfundsøkonomiske og teknologiske dimensioner af forsknings- og videnudviklingen på området og rumme både innovation og politiske aspekter.

De forskellige teknologiplatforme, der er etableret på området (Luftfartsteknik og lufttransport, Banetransport, Vejtransport, Søtransport og sejlads ad indre vandveje samt Brint- og Brændselsceller), har opstillet langsigtede visioner og udarbejdet strategiske forskningsdagsordener, som giver nyttige input til formuleringen af dette tema og imødekommer de politiske beslutningstageres behov og samfundets forventninger. Udvalgte aspekter af disse forskningsdagsordener kan eventuelt danne grundlag for fælles teknologiinitiativer. ERA-NET-aktiviteter kan ligeledes bidrage til en tværnational samordning omkring specifikke emner inden for transportsektoren.

Blandt de aktiviteter, der kan være af særlig interesse for smv'er, er bestræbelser på at sikre solide teknologibaserede forsyningskæder i de forskellige sektorer, som giver smv'er adgang til forskningsinitiativer, styrker de højteknologiske smv'ers rolle og gør det nemmere at oprette sådanne smv'er.

Aktuelle behov for politisk beslutningsstøtte samt udvikling, vurdering og implementering af nye politikker (f.eks. søfartspolitikken) skal tages op inden for og på tværs af de forskellige aktiviteter.

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- **Luftfartsteknik og lufttransport**, herunder Grønnere lufttransport, Øget tidseffektivitet, Større kundetilfredshed og –sikkerhed, Øget

omkostningseffektivitet, Beskyttelse af fly og passagerer, Banebrydende forskning med sigte på morgendagens lufttransport.

- **Overfladetransport (bane, vej og skib)**, herunder Grønnere overfladetransport, Fremme af trafikoverflytning og aflastning af transportkorridorer, Sikring af bæredygtig trafik i byområder, Forbedring af sikkerhed og sikring, Styrkelse af konkurrenceevnen.
- **Støtte til det europæiske globale navigationssatellitssystem (Galileo)**, herunder Udnyttelse af det fulde potentiale, Udvikling af værktøjer og tilvejebringelse af det rette miljø, Tilpasning af modtagerapparatur til de fastsatte krav og opgradering af kerneteknologier, Støtte til videreudvikling af infrastrukturen.
- **Internationalt samarbejde**. Oplagte generelle emner for specifikke aktioner vil være de områder, hvor der foreligger en markedsmæssig interesse (f.eks. global udvikling af handelen og sammenkædning af netværk og tjenester på kontinentalt og interkontinentalt plan).
- **Initiativer til dækning af nye behov og uforudsete behov for politisk beslutningsstøtte**. Det kan dreje sig om f.eks. helt nye transport- og køretøjskoncepter, automatisering, mobilitet og organisatoriske aspekter samt specifik transportrelateret forskning, der f.eks. kan omhandle brede samfundsmæssige emner som ændringer i befolknings sammensætning, livsstil og samfundets forventninger og krav til transportsystemer.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

(8) Samfundsvidenskaber og humaniora

Målet er at nå frem til en dybtgående, fælles forståelse af de komplekse og indbyrdes forbundne samfundsmæssige udfordringer, som Europa står overfor, herunder vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne, social samhørighed og bæredygtighed, livskvalitet, uddannelse, kultur og global indbyrdes afhængighed, navnlig for at skabe et forbedret videngrundlag for politikkerne på de pågældende områder.

Ud over samfundsvidenskabelig forskning og fremtidsforskning lægges der vægt på forskningen inden for humaniora, som skal belyse problemstillinger ud fra forskellige vinkler og yde et væsentligt bidrag til forskellige emner under temaet, f.eks. de historiske, kulturelle og filosofiske aspekter, herunder relevante problemstillinger vedrørende sprog, identitet og værdinormer.

Forskningssamarbejdet skal gøres lettere ved hjælp af forskningsinfrastruktur, der genererer nye forskningsdata. Nogle af disse aktioner kan også gennemføres via afsnittet om forskningsinfrastruktur i særprogrammet "Kapacitet".

Der sikres den fornødne samordning mellem samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning og fremtidsforskning under såvel særprogrammet "Samarbejde" som under andre særprogrammer.

Temaet indeholder følgende aktiviteter:

- **Vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne i et videnssamfund**, herunder den ændrede rolle, viden spiller overalt i økonomien, økonomiske strukturer, strukturforandringer, spørgsmål af institutionel og politisk karakter. På beskæftigelsesområdet skal forskningen dreje sig om arbejdsløshed og underbeskæftigelse.

- **Forening af økonomiske, sociale og miljømæssige mål i et europæisk perspektiv**, herunder i hvilket omfang er det lykkedes de samfundsøkonomiske modeller i og uden for Europa at forene deres mål, og på hvilke vilkår er det sket samt spørgsmålet om økonomisk og social samhørighed i et udvidet EU.
- **Vigtige tendenser i samfundet og deres følgevirkninger**, herunder demografiske ændringer, ændringer i relation til livsstil, familiemønstre, arbejde, forbrug, sundhed og livskvalitet, samspillet mellem forskellige kulturer i et internationalt perspektiv. Også ligestilling mellem kønnene og ændrede værdinormer tages op.
- **Europa i verden**, herunder handelsstrømme, finanser, investeringer, migration og deres virkninger, skæv udvikling, fattigdom og bæredygtighed samt økonomiske og politiske relationer og global styring.
- **Borger i Den Europæiske Union**, med det formål at få øget viden dels om, hvordan man giver borgerne en følelse af, at EU er deres, og at de har demokratisk indflydelse, og hvordan man får dem til at deltage aktivt i de demokratiske processer, og om effektiv og demokratisk samfundsforvaltning, dels om Europas mangfoldighed og fælles træk.
- **Samfundsøkonomiske og videnskabelige indikatorer**, herunder brug af indikatorer til formulering af politiske mål og gennemførelse af politikker, bedre understøttelse af konkret baserede politikker, brug af indikatorer og lignende metoder til evaluering af forskningsprogrammer.
- **Fremtidsstudier**, hvis formål det er at kunne tilbyde politiske beslutningstagere på nationalt, regionalt og EU-plan prognoser og scenarier, så de på et tidligt tidspunkt kan afdække langsigtede udfordringer og områder af fælles interesse og dermed blive bedre i stand til at formulere hensigtsmæssige politikker.
- **Internationalt samarbejde**, hvorunder der iværksættes specifikke internationale samarbejdsaktioner omkring en række emner, der er udvalgt under hensyn til såvel partnerlandenes som Europas behov.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

(9) Sikkerhed og rummet

Målet er at udvikle teknologi og videngrundlag for at opbygge de nødvendige kompetencer med fokus på civile anvendelsesformål for at sikre borgerne mod trusler fra f.eks. terrorisme og kriminalitet samt følgerne af uventede begivenheder såsom naturkatastrofer eller industriulykker, at sikre optimal og samordnet anvendelse af eksisterende og ny teknologi til gavn for Europas sikkerhed og under overholdelse af de grundlæggende menneskerettigheder.

Målet er endvidere at støtte et europæisk rumprogram, som fokuserer på applikationer som GMES (Det globale overvågnings- og jordobservationssystem) til gavn for borgerne og for den europæiske rumindustri konkurrenceevne. Det vil bidrage til udvikling af en europæisk rumpolitik og fungere som et supplement til indsatsen fra medlemslandene og andre vigtige aktører, herunder Den Europæiske Rumorganisation.

(9.1) Sikkerhed

Forskningen skal være tværfaglig og opgaveorienteret og kan spænde fra udvikling af teknologi og metoder til integrering, demonstration og validering af teknologi. Forskningen skal fokusere på civile

anvendelsesformål. I erkendelse af, at visse teknologier vil være relevante for både civile og militære formål, skal der fastlægges hensigtsmæssige rammer for en samordning med Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA).

Der opfordres stærkt til at inddrage smv'er i aktiviteterne, og det samme gælder myndigheder og organisationer med ansvar for borgernes sikkerhed.

Aktiviteterne drejer sig om følgende opgaveområder:

- **Beskyttelse mod terrorisme og kriminalitet.** Vægten er lagt på bl.a. selve truslen (f.eks. kemisk, biologisk, radiologisk eller nuklear), viden om truslen (f.eks. efterretningsvirksomhed), identificering af f.eks. personer, forebyggelse,
- **Infrastruktur- og forsyningsikkerhed.** Vægten er lagt på bl.a. analyse og vurdering af sårbarheden af fysisk infrastruktur og dens drift, sikring af nuværende og fremtidige offentlige og private kritiske netforbundne infrastrukturer.
- **Grænsesikkerhed.** Vægten er lagt på bl.a. effektivisering af alle sikkerhedsrelevante systemer, udstyr, værktøjer og processer, der er i brug ved grænseknodepunkter, forbedring af sikkerheden ved Europas grænser på landjorden og langs kyster, vurdering af og kontrol med (illegale) migrationsstrømme.
- **Retablering af sikkerhed i krisesituationer.** Vægten er lagt på bl.a. generelt organisatorisk og operationelt beredskab over for sikkerhedstruende begivenheder, krisestyring, humanitær nødhjælp, genetablering af samfundsfunktioner efter forstyrrelser eller ødelæggelser.
- **Sikkerhedssystemers integration og interoperabilitet.** Der fokuseres på en række tværgående emner, bl.a. bedre interoperabilitet og indbyrdes kommunikation mellem systemer, beskyttelse af fortrolige informationer og sikring af deres integritet.
- **Sikkerhed og samfund.** Der fokuseres bl.a. på målrettede kulturelle og samfundsvidenskabelige analyser, scenarieudvikling, sårbarhed over for nye trusler, borgernes holdning og adfærd i krisesituationer.
- **Koordinering og strukturering af sikkerhedsforskning.** Området danner grundlag for bl.a. en koordinering og strukturering af national, europæisk og international sikkerhedsforskning, udvikling af synergivirkninger mellem forskning til civile, sikkerhedsmæssige og militære formål.
- **Internationalt samarbejde** om sikkerhedsforskning gennemføres i overensstemmelse med de interne og eksterne aspekter af EU's sikkerhedspolitik.
- **Dækning af nye og uforudsete behov for politisk beslutningsstøtte.** Aktiviteterne skal tage højde for endnu ukendte, fremtidige sikkerhedstrusler og dertil knyttede behov, der kan opstå.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

(9.2) Rummet

På dette område vil EU medvirke til at definere fælles mål på grundlag af brugerkrav og europæiske politiske målsætninger og til at samordne indsatsen for at undgå dobbeltarbejde og fremme interoperabilitet i videst muligt omfang. EU vil også bidrage til arbejdet med at fastlægge standarder. Den europæiske

rumpolitik tjener de offentlige myndigheders og de politiske beslutningstageres formål og kan samtidig styrke den europæiske industris konkurrenceevne. Denne politik implementeres via et europæisk rumprogram, og syvende rammeprogram understøtter eller supplerer forsknings- og udviklingsindsatsen i Europa fra andre aktører på forskningsområdet – offentlige såvel som private.

Der tilstræbes synergivirkninger med f.eks. temaerne "Miljø" og "Informations- og kommunikationsteknologi" i særprogrammet "Samarbejde"

Der er følgende aktiviteter:

- **Rumbaserede applikationer i det europæiske samfunds tjeneste**, herunder Det globale overvågnings- og jordobservationssystem, GMES, Sikkerhedsaspekter (som supplement til sikkerhedsforskning og GMES-aktiviteterne og Satellitkommunikation.
- **Udforskning af rummet**. Forskningsaktiviteterne skal navnlig udføres som understøttende aktioner, forundersøgelser og præoperationelle projekter.
- **FTU til styrkelse af rumfartsgrundlaget**, herunder Rumfartsteknologi, Rumvidenskab.
- **Internationalt samarbejde**. Et effektivt internationalt rumfartssamarbejde kan være med til at højne EU's politiske status på verdensplan, forbedre dets økonomiske konkurrenceevne og styrke dets videnskabelige renommé. Det vil være oplagt at udvikle internationale aktiviteter, særlig i samarbejde med USA, Kina, Indien, Canada, Japan, Ukraine og andre lande, der gennemfører rumforskningsaktiviteter.
- **Dækning af nye behov og uforudsete behov for politisk beslutningsstøtte**. Forskningen kan vedrøre emner som f.eks. rumbaserede løsninger til støtte for udviklingslande samt nye rumobservations- og kommunikationsværktøjer og -metoder, som kan bidrage til gennemførelsen af relevante EU-politikker og til øget social integration.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Vejledende fordeling af beløbet til særprogrammet "Samarbejde"

Sundhed	8.317 mio. EUR
Fødevarer, landbrug og bioteknologi	2.455 mio. EUR
Informations- og kommunikationsteknologi	12.670 mio. EUR
Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi	4.832 mio. EUR
Energi	2.931 mio. EUR
Miljø (inklusive klimaændringer)	2.535 mio. EUR
Transport (inklusive luftfartsteknik)	5.940 mio. EUR
Samfundsvidenskaber og humaniora	792 mio. EUR
Sikkerhed og rummet	3.960 mio. EUR
I ALT*	44.432^{3 4} mio. EUR.

* Herunder et bidrag til Den Europæiske Investeringsbank. Renteindtægterne fra dette bidrag lægges oven i tilskuddet til Den Europæiske Investeringsbank. Temaet "Samfundsvidenskaber og humaniora" bidrager ikke til dette beløb.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Finansieringsfacilitet for risikodeling

Det Europæiske Fællesskab yder et tilskud til Den Europæiske Investeringsbank (EIB). Dette tilskud skal bidrage til opfyldelsen af EF-målsætningen om at fremme den private sektors investeringer i forskning ved at øge bankens kapacitet i relation til risikostyring og således give mulighed for (i) mere omfattende EIB-långivning op til et vist risikoniveau og (ii) finansiering af mere risikobehæftede europæiske FTU-aktioner, end det ville have været muligt uden en sådan EF-støtte.

Tilskuddet udbetales som et årligt beløb, hvis størrelse fastsættes i arbejdsprogrammerne. Der er fastsat en række vilkår og betingelser for tilskuddet, herunder regler for, hvor stor en del af den finansielle risiko, der skal dækkes af EF-tilskuddet, og hvor stor den finansielle risiko skal være, før EIB kan anvende EF-tilskuddet.

3. Andre landes holdning

Andre landes holdning er ikke kendt, da forhandlingerne endnu ikke er påbegyndt.

4. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

³ Inklusive beløb til fælles teknologiinitiativer og samordning af andre programmer end EU-programmer, hvorom der træffes afgørelse på grundlag af særskilte forslag (f.eks. med henvisning til traktatens artikel 171).

⁴ Inklusiv et beløb til finansiering af tredjelandeorganisationers deltagelse i temaerne, herunder "åbningsaktioner" og "specifikke samarbejdsaktioner".

5. Høring i Danmark

Forslaget blev sendt i bred høring med henblik på behandling på mødet i EF-specialudvalget den 14. november 2005. Ved høringsfristens udløb var der indkommet svar fra følgende:

Organisationer, forskningsråd, organisationer m.fl.

Aarhus Universitet (AU) udtrykker generel tilfredshed med budget og temaer. AU konstaterer med tilfredshed, at der lægges op til forenkling, klarhed og effektivitet i administrationen af særprogrammerne.

Hvad angår de enkelte temaer noterer AU med tilfredshed, at der er afsat særlige midler til samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning.

Akademikernes Centralorganisation (AC) finder forslaget til rammeprogram godt både for så vidt angår indhold som budget. Såfremt budgettet reduceres væsentlig i forhold til forslaget, vil der være behov for en fornyet, samlet vurdering af indholdet.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

De teknologiske platforme anbefales som et egnet instrument til sikring af, at industrien og interesseorganisationer får indflydelse på forskningsaktiviteternes indhold og tilrettelæggelse.

Det anbefales, at der nationalt gives støtte til nationale aktiviteter, der understøtter deltagelsen i de europæiske platforme.

Arbejdsmiljøinstituttet (AMI) konstaterer med tilfredshed, at arbejdsmiljø på afgrænsede områder kan tolkes ind som et støtteberettiget element i forskning vedrørende f.eks. sundhed og nanoteknologi. AMI beklager dog, at det betydelige samfundsøkonomiske potentiale, der ligger i arbejdsmiljøforskning, ikke søges udnyttet mere systematisk. Sundhedsforskningen retter sig kun i ringe grad mod den del af tilværelsen, hvor borgeren fungerer i rollen som producent, dvs. som deltager i arbejdslivet på en arbejdsplads.

Copenhagen Business School (CBS) bemærker, at der under temaet "Samfundsvidenskab og humaniora" i hovedlinierne nævnes, at der vil blive lagt særlig vægt på humanistisk forskning. Det er imidlertid vanskeligt at genfinde humanistiske forskningsområder omtalt i de efterfølgende aktiviteter. CBS foreslår, at der etableres en selvstændig aktivitetslinie, der direkte peger på problemstillinger, hvor humanistisk forskning kan bidrage til fællesskabets udvikling. CBS foreslår området "forståelse af sprog- og kulturforskelle".

Med henvisning til tidligere høringssvar vedr. forslaget til syvende rammeprogram bemærker CBS, at de erhvervsøkonomiske og erhvervsorienterede humanistiske kompetencer i relation til brugerdivers innovation og teknologiudvikling kan læses i de foreslåede aktiviteter. CBS foreslår dog en aktivitetslinie med titlen "Innovation and competitiveness in a global market".

CBS foreslår endvidere også i tråd med tidligere høring, at "Oplevelsesøkonomi" eller "Entertainment Economy" bliver et selvstændigt tema under det samfundsvidenskabelige og humanistiske tema.

Danmarks Farmaceutiske Universitet udtrykker generel tilfredshed med forslagene til særprogrammer. DFU fremhæver teknologiplatforme og fælles teknologiinitiativer som særligt spændende, ikke mindst teknologiplatformen om innovativ medicin.

Danmarks Fiskeriundersøgelser (DFU) foreslår, at fiskeri eksplicit nævnes i overskriften på tema 2 "Fødevarer, landbrug og bioteknologi". Desuden kommer DFU med en række konkrete forslag til tekstændringer under aktiviteterne i tema 2 vedrørende fiskeriets påvirkning af økosystemet og omkostningseffektivt fiskeri og dertil relaterede sektorer.

DFU foreslår, at man under tema 2 ligesom under andre temaer refererer til ERA-net. DFU foreslår f.eks. "Marifish".

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Danmarks Jordbrugsforskning (DJF) finder det yderst vigtigt at bevare de lidt mindre forskningsprojekter i syvende rammeprogram.

DJF forventer, at tiltag til simplificering også sigter mod at forenkle den administrative byrde for de institutioner, der deltager i projekter under 7.RP.

DJF kommer desuden med en række konkrete forslag til tilføjelser til temaerne 2 og 6. Det drejer sig om emner som Systembiologiske approaches, Jordens frugtbarhed, Skadevoldere i landbruget, Horticultur, Forbedret og sikker ressourceudnyttelse i husdyrbruget, Husdyrgødning, Robotteknologi og IKT i landbruget og Genomics under tema 2 samt Globalt kulstofbudget og Jord som filter under tema 6.

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har en række specifikke forslag til tilføjelser til "Mål", "Hovedlinier" og "Aktiviteter". DMU ønsker endvidere en henvisning til Klimakonventionen, Biodiversitetskonventionen, EU's Habitat- Og fuglebeskyttelsesdirektiv, Vandrammedirektivet og Natura 2000.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) opfordrer til, at der på alle niveauer, inkl. rektorkollegiet, ministerier og styrelser sker en yderligere målretning af den danske indsats for en større andel af EU's forskningsmidler. DTU ser det som en naturlig udvikling, at der sættes yderligere spot på sammenbinding af nationale forskningsinitiativer, men mener, at man fra dansk side bør arbejdes mere målrettet for, at universiteterne og andre forskningsinstitutioner både deltager aktivt i eksisterende "Technology Platforms" og arbejder på at opbygge nye initiativer inden for de områder, hvor dansk forskning har sine styrkeområder.

Dansk Industri (DI) understreger nødvendigheden af, at SMV-deltagelsen forbedres i 7. rammeprogram. Det bør bl.a. ske ved at fastsætte kvantitative mål for den samlede virksomhedsdeltagelse. DI anbefaler, at der i 7. rammeprogram tilføjes et mål om, at virksomhedernes andel af rammeprogrammets budget i alt

udgør 40 %. Heraf bør 20 % afsættes til SMV'ere. DI anfører en række elementer, der kan bidrage til at sikre dette:

- Fleksible projekttyper, f.eks. 1-1 samarbejder
- De traditionelle projekttyper (STREPS) og det nye instrument
Integrerede projekter (fra 6. rammeprogram) bør udgøre en meget stor del af arbejdsprogrammerne under alle temaområder
- Antallet af ansøgningsrunder bør udvides.

DI finder det hensigtsmæssigt at etablere Fælles Teknologiiinitiativer (FTI), men finder, at der er en række uklarheder vedrørende anvendelsen af dem. Det er vigtigt, at samarbejdsformen og vilkårene for deltagelsen er attraktiv for mindre og mellemstore virksomheder. Der savnes oplysning om FTIs andel af budgettet i forhold til de øvrige instrumenter.

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) finder, at den økonomiske ramme for temaet Fødevarer, landbrug og bioteknologi er for lavt sat set i forhold til, at programmet skal køre helt frem til 2013 og i forhold til områdets vigtighed for sundhed og velfærd i Europa. Det vil være i Danmarks interesse at hæve rammen, da programmet bygger på nogle af Danmarks førerpositioner, bl.a. inden for fødevarerområdet.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

KVL kommer med en række forslag til præciseringer inden for temaerne Sundhed, fødevarer, landbrug og bioteknologi, Informations- og kommunikationsteknologi, Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi, Miljø og Samfundsvidenskaber og humaniora.

Om Internationalt samarbejde bemærker KVL, at en ikke uvæsentlig del af KVLs indsats ligger i forskningssamarbejdet med udviklingslandene. En del af denne forskning vil kunne udføres under de tematiske programmer, men KVL finder det uklart, om der rent faktisk bliver mulighed for tværgående forskning, som er helt afgørende, når det gælder udviklingsforskning. Det ønskes derfor tydeliggjort i programmet. En anden del af samarbejdet vil kunne udføres i "Kapacitet". KVL foreslår, at den samlede bevilling til Internationalt samarbejde i "Kapacitet" øges mærkbart.

Det Strategiske Forskningsråd (DSF) henviser indledningsvis til sin udtalelse af 17. maj 2005 om rammeprogrammet og trækker alene enkelte hovedpunkter frem vedr. særprogrammet. DSF er positivt indstillet over for Fælles Teknologiiinitiativer, men understreger, at de ikke må blive lukkede klubber alene for etablerede virksomheder. DSF lægger vægt på, at SMV'er får en reel mulighed for fleksibel deltagelse i disse initiativer, og at vilkårene for videndeling indrettes hensigtsmæssigt for alle deltagende virksomheder, bl.a. uden tvungen deling af al baggrundsviden.

DSF tilslutter sig Kommissionens tilkendegivelser om, at forskeruddannelse og videnoverførsel integreres som naturlige dele af forskningsprojekter, der støttes under programmet.

DSF finder det vigtigt at styrke og effektivisere europæisk forskningsinfrastruktur ud fra såvel forskeres som industrielle brugeres behov og at sikre tværvideenskabelig udnyttelse, herunder også inden for samfundsvidenskab og humaniora. Koordinering fremhæves som et vigtigt element.

DSF finder det skuffende, at iværksættelsen af foreslåede programmer til fremme af innovation ud fra opnåede forskningsresultater udsættes, specielt planerne om i samarbejde med Den Europæiske Investeringsfond at etablere et Technology Transfer Accelerator Programme. DSF lægger særlig vægt på de emner og områder, som DSF specielt har peget på med sine forslag om Innovationsaccelererende Forskningsplatforme.

Forskningscenter Risø støtter, at der gøres en særlig indsats for samarbejde inden for forskningstemaerne, og understreger vigtigheden af at fastholde en strategisk europæisk forskningsindsats fuldt på højde med indsatsen uden for EU. Dermed sikres, at programmerne er attraktive for de stærkeste miljøer samt at grundlaget skabes for rekruttering af nye talenter. Risø hilser det velkomment, at der under "Sundhed" lægges særlig vægt på at skabe sammenhæng mellem skabelse af forskningsresultater og anvendelsen af dem; at der sættes fokus på behovsdrevet forskning under "Nanovidenskab..."; og at fotovoltaik, vindenergi og brændstof fra biomasse nu er specificeret under "Energi".

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK) finder det glædeligt, at mindre samarbejdsprojekter igen har fået en mere central placering og at "Samfundsvidenskaber og humaniora" er et selvstændigt tema. FKK foreslår oplevelsesøkonomi som specifik aktivitet under dette tema og har derudover en række konkrete forslag til tilføjelser af sociale og kulturelle aspekter under temaerne vedr. sundhed, IKT og miljø. Endvidere peges på, at midlerne til temaet for samfundsvidenskaber og humaniora er utilstrækkelige i forhold til de deltagende hovedområders størrelse, samt at den tværgående kvalitet i projekter under de enkelte temaer sikres ved at samfundsvidenskabelig og humanistisk ekspertise indgår ved ansøgningsbedømmelsen.

Forskningsrådet for Natur og Univers (FNU) udtrykker tilfredshed med, at marin forskning er blevet prioriteret i flere af temaerne, samt at Østersøforskning er nævnt som muligt artikel 169 initiativ.

Forskningsrådet for Samfund og Erhverv (FSE) opfordrer til, at den tværdisciplinære tilgang til de prioriterede temaer opretholdes og styrkes, samt at de samfundsmæssige aspekter også understøttes i den efterfølgende konkrete implementering. FSE peger især på, at det samfundsvidenskabelige forskningsområde indarbejdes i aktiviteter under "sikkerhed" og "rummet" og foreslår i den forbindelse en række konkrete tilføjelser.

Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom (FSS) udtrykker generel tilfredshed med sundhedstemaet og de øvrige sundhedsrelaterede aktiviteter i særprogrammet, herunder ikke mindst den vægt, der lægges på klinisk forskning og omsætning af forskning til klinisk anvendelse. Desuden peger FSS på, at

budgettet for "Samarbejde" kunne mindskes og budgettet for "Ideer" tilsvarende øges.

Forskningsrådet for Teknologi og Produktion (FTP) finder det positivt, at de tematiske områder er bredt beskrevet. FTP savner imidlertid, at spørgsmålet om jord- og grundvandsforurening ikke er klart adresseret under "Miljø". Ligeledes findes det uhensigtsmæssigt, at "sikkerhed" og "rummet" er kombineret, og endelig anbefales i energitemaet en større vægtning og tydeliggørelse af indsatsen for energibesparelser, herunder energieffektivitet og -besparelser i bygninger.

Gigtforeningen finder det positivt, at gigt nævnes som en af de kroniske sygdomme, der bør sættes ind overfor. Gigtforeningen beklager dog, at gigt kun har en perifer plads i programmet og dermed ikke anerkendes som en af de store sygdomme på linje med kræft, diabetes og hjertesygdomme. Gigtforeningen nævner, at et flertal i Europa-Parlamentet har underskrevet en deklARATION, der tvinger Ministerrådet og Kommissionen til at anerkende gigt som én af de store sygdomme på linje med de netop nævnte.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Forskning i gigtsygdomme halter bagefter, hvorfor Gigtforeningen opfordrer til, at der fra dansk side gøres en indsats for at give gigt en mere fremtrædende plads i programmet, herunder i temaet sundhed.

Godkendt Teknologisk Service (GTS) henviser generelt til sit hørings svar af 14. maj 2005. Specifikt om forslaget "Samarbejde" finder GTS, at de foreslåede temaer samlet set forekommer relevante og acceptabelt afbalancerede. Imidlertid bør der afsættes flere midler til temaerne "Miljø" og "Energi", da Danmark har stærke kompetencer inden for disse to områder.

GTS stiller sig skeptisk over for Fælles Teknologiiinitiativer, bl.a. fordi det ikke er tydeliggjort, hvor stor en del af budgettet der afsættes hertil. Fælles Teknologiiinitiativer bør ikke finansieres på bekostning af de instrumenter, der retter sig mod SMV'ere med fare for, at disses muligheder for deltagelse forringes. Midlerne bør snarere komme fra f.eks. Integrerede Projekter og kollektiv forskning.

GTS finder det positivt, at der i forhold til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) vil blive gjort en indsats for at øge disses deltagelse i særprogrammerne bl.a. ved at lette de administrative byrder. GTS finder det også positivt, at der i "Konkurrenceevne og Innovationsprogrammet" vil blive gjort en indsats for at fremme SMV-deltagelse på tværs af særprogrammerne.

Københavns Universitet (KU) ser gerne, at området "mental health" får en mere fremtrædende plads i særprogrammet, jf. anbefalingerne fra EU's Green Paper om "mental health" fra 17. oktober 2005.

KU beklager, at der kun er afsat omkring 2 % af det samlede budget til temaet "Samfundsvidenskab og humaniora". Ydermere finder KU, at sigtet for forskningsområdet mest fokuserer på socioøkonomiske problemstillinger. Andre

temaer som migration, kultur og identitet er tillige meget afgørende for Europas udvikling.

Vedrørende administration ønsker KU, at proceduren med to-trins ansøgninger fortsættes og udvides til flere områder, herunder ERC. Endvidere lægger KU vægt på, at administrationen gøres så enkel og effektiv som muligt, så den kommer både Kommissionen og forskerne til gode.

KU finder, at projektinstrumenttypen "Networks of Excellence" bør begrænses eller afvikles. Primært fordi det faglige udbytte ikke står mål med den overvældende administrative arbejdsbyrde, som kræves i denne projekttype.

KU anbefaler, at mulighederne for mindre projekter bevares og udvides i det kommende rammeprogram, herunder instrumenttypen STREP. KU mener, at kravet om en mindst 15% SMV-deltagelse er uhensigtsmæssig og foreslår derfor en mindre rigid grænse.

Endelig anbefaler KU at modellen for finansiering af "ekstra udgifter" bibeholdes for universiteter.

Landbrugsraadet støtter tanken om, at man vil indhente eksterne input fra de af industrien ledede Europæiske Teknologiplatforme. Man bør dog ikke nedprioritere de forskningsområder, hvor det er svært at rejse tilstrækkelig privat investeringskapital, og som derfor ikke har en fremtrædende plads i Teknologiplatformenes forskningsstrategier. Landbrugsraadet understreger vigtigheden af tværgående forskning. Det skal i den forbindelse sikres, at der gennemføres institutionelle ændringer i administrationen, som kan understøtte en reel koordinering i udarbejdelsen af arbejdsprogrammerne.

Landbrugsraadet finder det vigtigt at holde fast i, at der skal være produktionsnært fokus på, hvordan man kombinerer økonomisk, miljømæssig og social bæredygtighed i europæisk landbrug og gartnerier. Udnyttelse af IKT og nanoteknologi nævnes som eksempler.

Landbrugsraadet støtter, at der sker en forstærket forskningsindsats i non-food produkter og processer. Rådet finder det dog bekymrende, at den skitserede forskning i non-food produkter og processer udelukkende har fokus på bioteknologi til fremme af udnyttelsen af biomasse i industri og energi. Forskning i forædling, systematisk dyrkning og isolering af medicinsk aktive ingredienser i medicinplanter bør inkluderes.

Landbrugsraadet har en række konkrete ændringer og tilføjelser til temaet om fødevarer, landbrug og bioteknologi, som vil blive overvejet i forbindelse med behandlingen af forslaget.

Rektorkollegiet (RK) opfordrer til, at der på nationalt niveau afsættes midler til den nødvendige medfinansiering af universiteternes egenfinansiering. Der tænkes på midler såvel i form af øgede basismidler til universiteterne, som i form af anvendelse af midler fra det politiske forlig om fordeling af midlerne fra salget af licenser til tredje generations mobilnet, umts, til medfinansiering.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

RK understreger, at forenklingen af administration, regler og finansiering ikke må resultere i slækkede krav til kvaliteten af de forskningsprojekter, der finansieres af EU.

RK henviser endvidere til de fem høringssvar fra AU, AAU, CBS, DTU og KVL.

Sektorforskningens Direktørkollegium (SEDIRK) finder, at 7. rammeprogram afspejler den høje prioritering, nationalt og i EU, af forskning, der understøtter teknologisk udvikling og innovation. SEDIRK udtrykker endvidere tilfredshed med, at der i programmet er fundet plads til forskning, der understøtter forvaltning og politik samt den øvrige udvikling af samfundets sektorer.

6. Foreløbig dansk holdning

Danmark støtter overordnet de ni foreslåede temaer, som skønnes at være et godt grundlag for at sikre den nødvendige balance mellem kontinuitet og fornyelse i rammeprogrammet. Generelt for alle temaerne finder Danmark det vigtigt, at der sikres en tværvideenskabelig tilgang, således at der også tages hensyn til grænsefladerne mellem temaerne, f.eks. mellem "Sundhed" og "Fødevarer, landbrug og bioteknologi", mellem "Miljø" og "Energi" og mellem "Energi" og "Transport". Danmark lægger vægt på, at der afsættes midler til forskning i mulighederne for dyrkning og anvendelse af GM-afgrøder og andre anvendelser af gensplejsning – til gavn for samfundet – herunder i forhold til landene i den tredje verden.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Danmark foreslår at opdele temaet "Sikkerhed og rummet" i to selvstændige temaer, da de to emner grundlæggende kun i begrænset omfang har fælles målsætning og fagligt indhold.

Forslaget til særprogrammet indeholder desuden en række initiativer til øget integration af nationale forskningsprogrammer og -aktiviteter som f.eks. ERA-NET+ og Fælles teknologiinitiativer. Danmark støtter denne form for øget integration af nationale programmer og aktiviteter, hvor det kan bidrage til at skabe øget synergi og komplementaritet i den europæiske forskning og udvikling.

Der lægges fra dansk side stor vægt på, at der skabes gode muligheder for virksomhedernes deltagelse i rammeprogrammet, herunder at der udvikles forenklede mekanismer, der skaber grundlag for, at små og mellemstore virksomheder får optimale muligheder for at udnytte EU's investeringer i udvikling og innovation.

Det overvejes, om det er hensigtsmæssigt at opstille konkrete mål for virksomhedsdeltagelsen i særprogrammet.

7. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Konsekvenserne for EU's budget vil afhænge af udfaldet af de generelle forhandlinger om de finansielle perspektiver for 2007-2013, som det 7. rammeprogram er en integreret del af.

Kommissionen har foreslået, at EU-budgettet til særprogrammet "Samarbejde" bliver på 3.399,3 mio. EUR i 2007 stigende til 9.449,2 mio. EUR i 2013, således at det samlede budget for "Samarbejde" bliver på 44.432,2 mio. EUR, jf. tabel 1.

Tabel 1: Kommissionens forslag fordelt på år i mio. euro

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total 2007-13
Sundhed	636,3	812,5	986,8	1.178,1	1.372,5	1.562,0	1.768,7	8.316,8
Bioteknologi, fødevarer og landbrug	187,9	239,9	291,3	347,8	405,2	461,2	522,2	2.455,4
IKT	969,3	1.237,7	1.503,3	1.794,7	2.090,9	2.379,6	2.694,5	12.670,0
Nanoteknologi, materialer og produktion	369,6	472,0	573,3	684,4	797,4	907,5	1.027,5	4.831,7
Energi	224,2	286,3	347,7	415,1	483,6	550,4	623,3	2.930,7
Miljø	13,9	247,6	300,7	359,0	418,3	476,0	539,0	2.534,6
Transport	454,5	580,3	704,8	841,5	980,4	1.115,7	1.263,3	5.940,5
Samfundsvidenskaber og humaniora	60,6	77,4	94,0	112,2	130,7	148,8	168,5	792,1
Rummet og sikkerhed	303,0	386,9	469,9	561,0	653,6	743,8	842,2	3.960,4
I alt	3.399,3	4.340,6	5.271,7	6.293,9	7.332,5	8.345,0	9.449,2	44.432,2

Det kan ikke på nuværende tidspunkt vurderes, hvorvidt en gennemførelse af samfinansiering af nationale og regionale forskningsprogrammer vil kunne medføre statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Det overvejes imidlertid, hvorvidt der er behov for en ændring af "Loven om det forskningsrådgivendesystem mv.", med henblik på at tillade, at forskningsrådene afgiver bevillingskompetence til andre instanser end dem selv, netop med henblik på at lette muligheden for at deltage i tværnationale forskningsprogrammer. Den øvrige del af forslaget vurderes ikke at få sådanne konsekvenser.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

8. Nærhed

Kommissionen anfører, at en økonomisk støtte på EU-plan gør det muligt at højne forskningens kvalitet og øge dens effektivitet i et omfang, som ikke kan nås på nationalt plan.

Regeringen støtter Kommissionens intentioner om et tættere samspil mellem EU's og medlemslandenes forskningsaktiviteter samt øget koordinering og samarbejde mellem medlemslandene.

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

9. Gældende dansk ret

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret.

10. Forelæggelse i Folketingets Europaudvalg

Særprogrammet "Samarbejde" under syvende rammeprogram har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Selve rammeprogrammet har været forelagt til orientering den 15. april forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 18. april 2005, den 3. juni forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 7. juni 2005 samt endelig den 7. oktober forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 11. oktober. Udvalget har modtaget grundnotat af 1. juni 2005 om forslaget til rammeprogrammet samt samlenotater af henholdsvis 5. april 2005, 24. maj 2005 og 28. september 2005.